

NA DE BURGERSVOOGDIJ

ALS HET KIND 18 JAAR WORDT

U bent burgervoogd tot het kind meerderjarig is. Daarna stopt de voogdij. De jongvolwassene staat op eigen benen. Maar u blijft natuurlijk wel betrokken. Hoe bereidt u zich voor op deze grote overgang? En wat kunt u doen om een blijvende rol in het leven van de jongvolwassene te spelen? Daarover gaat dit informatieblad.

Als burgervoogd bouwt u een band op met het kind. Een band die blijft, ook als het kind 18 jaar wordt. Toch verandert die band, net als bij ouders van kinderen die meerderjarig worden. Jongvolwassenen gaan steeds meer hun eigen gang. Daarbij is het belangrijk dat ze kunnen terugvallen op de veilige stabiliteit van een ervaren volwassene. Die rol kunt u blijven spelen, ook als u formeel geen gezag meer hebt. Het is goed om dit aan het kind te laten weten: je kunt op me blijven rekenen.

FORMELE ROL

Als dat nodig is, kan uw betrokkenheid ook een formele kant krijgen. Als het kind echt (nog) niet op eigen benen kan staan, zijn er drie mogelijkheden om na de burgervoogdij ook formeel een deel van het gezag te houden: mentorschap, bewindvoering en curatele. De rechter moet hierover beslissen.

Mentorschap

Als mentor beslist u over de zorg, hulp en begeleiding van de jongvolwassene. Bijvoorbeeld over opname in een instelling, medische behandelingen, de inzet van ambulante begeleiding of ondersteuning aan huis. Mentorschap is vooral nodig voor

mensen die beslissingen over zorg, hulp en ondersteuning zelf niet kunnen overzien.

Bewindvoering

Als bewindvoerder beheert u de financiën van de jongvolwassene en neemt u de beslissingen over grotere uitgaven. Bewindvoering is vooral nodig voor mensen die hun financiën niet kunnen overzien en niet in staat zijn hier goede beslissingen over te nemen.

Combinatie bewindvoering en mentorschap

U kunt ook bewindvoerder én mentor zijn van uw voormalige voogdijkind.

Curatele

Als curator behartigt u alle belangen van de jongvolwassene: financieel, rond zorg en hulp of anderszins. Volwassenen die onder curatele staan, zijn wettelijk handelingsonbekwaam en kunnen dus vrijwel nergens zelf over beslissen. Curatele is alleen nodig als iemand op geen enkele manier in staat is om verantwoordelijkheid te dragen voor zijn eigen leven.

Procudure

U kunt zelf mentorschap, bewindvoering of curatele aanvragen bij de kantonrechter. Maar let op, dat kan alleen zolang u nog voogd bent, dus vóórdat het kind 18 jaar is. U hebt hier geen advocaat bij nodig, maar het is wel verstandig om er een rechtshulpverlener bij te betrekken, zoals het [Juridisch Loket](#) of de [Alliantie Burgervoogdij](#). De rechter zal alleen tot zo'n maatregel besluiten als het duidelijk is dat iemand door een aandoening of beperking niet in staat is om zijn eigen belangen goed te behartigen. De maatregel moet in het belang van de betrokkene zijn, om hem te beschermen tegen mensen die misbruik van hem willen maken. U moet uw vraag dus goed onderbouwen, bijvoorbeeld met een verklaring van de gedragsdeskundige van de instelling waar de jongere woont.

H U L P

In principe kan iemand die volwassen wordt geen gebruik meer maken van jeugdhulp. Wie hulp of ondersteuning nodig heeft, moet aankloppen bij de instanties en regelingen voor volwassenen.

- De volwassenen GGZ valt onder de Zorgverzekeringswet (zorgverzekeraars).
- Begeleiding, beschermd wonen, persoonlijke verzorging en respijtzorg vallen onder de Wet maatschappelijke ondersteuning (gemeente).
- Verblijf in een instelling valt onder de Wet langdurige zorg (zorgkantoor).

Het is verstandig om u hier al ruim vóórdat de jongere 18 jaar wordt in te verdiepen en zo nodig al aanvragen in gang te zetten. Veel gemeenten nodigen u (als gezaghebbende) en de jongere uit voor een gesprek, zodra de jongere 17 jaar wordt.

Zachte landing

Ondertussen wordt duidelijk dat deze 'harde overgang' voor veel jongeren veel te scherp is. Ze hebben een 'zachte landing' nodig, waarbij in de periode na hun 18e verjaardag goed gekeken wordt hoe ze langzaam maar zeker op eigen benen kunnen staan. Welke hulp en ondersteuning er in de toekomst nodig is, ook als die hulp nodig blijft.

Daardoor zijn er verschillende uitzonderingen ontstaan op de harde grens van 18 jaar.

- Woont de jongere in een gezinshuis, dan kan hij daar blijven tot uiterlijk zijn 21e verjaardag.
- Woont de jongere in een pleeggezin, dan kan hij daar blijven tot uiterlijk zijn 23e verjaardag.
- Krijgt de jongere therapie, begeleiding of ondersteuning vanuit de Jeugdwet en is dat traject nog niet afgerond, dan kan dit doorlopen tot uiterlijk zijn 23e verjaardag. Dat kan ook als binnen een half jaar na afronding blijkt dat deze hulp weer opgestart moet worden. Dit wordt ook wel 'verlengde jeugdhulp' genoemd.
- Jeugdhulp die is opgelegd in het kader van het jeugdstrafrecht kan doorlopen tot de straffen of maatregelen afgerond zijn. Dat geldt ook voor toezicht door de jeugdreclassering.

FINANCIËEL

Als een kind 18 jaar wordt, is het meerderjarig en stopt het gezag van ouders of voogden. Wel zijn ouders nog verantwoordelijk voor de kosten van levensonderhoud van kinderen tot 21 jaar. Pleegouders met gezamenlijk gezag zijn dat ook. Maar burgervoogden niet. Bij burgervoogdij moeten de ouders de kosten van levensonderhoud van het kind dragen tot het 21 jaar wordt, ook al hebben ze vaak al jaren geen gezag meer over hun kind. Veel ouders hebben daar helemaal geen zin in. Vaak kunnen ze het ook echt financieel niet dragen. Er zijn verschillende mogelijkheden om toch in de kosten van levensonderhoud van het kind te voorzien als het 18 jaar wordt. Het kind kan aan het werk gaan en zo zelf in zijn levensonderhoud voorzien. Overigens zijn de minimumjeugdlonen zo laag, dat dit vaak niet of nauwelijks lukt.

- Het kind kan een studie gaan volgen en recht krijgen op studiefinanciering. Ook die is vaak niet toereikend om op eigen benen te staan.
- Het kind kan arbeidsongeschikt zijn. Als dat al vóór de 18e verjaardag duidelijk is, heeft het mogelijk recht op een Wajong-uitkering. U kunt de procedure hiervoor al in gang zetten als het kind 17 jaar oud wordt. U kunt het kind dan aanmelden bij het UWV.
- Gaat het kind zelfstandig wonen, dan kan het aankloppen bij de gemeente voor een uitkering in het kader van de Participatiewet (bijstand). De gemeente zal in dat geval proberen om die uitkering tot het 21e jaar op de ouders te verhalen.
- U kunt als (voormalige) burgervoogd natuurlijk altijd besluiten om bij te springen en het kind financieel te ondersteunen. U krijgt die kosten echter niet vergoed.